

Nédî kwɔ kwɔ sébéyne

Syllabaire de transition

Auteur : *Coulibaly Sounalo*

Dessins : *Ouattara Gnazarue Eric Cheick*

Rédaction : *Wiesmann Jean*

Révision : *Coulibaly Sounalo*

Ouattara Mawa Pleis Trudi

Association Nationale pour la Traduction de la
Bible et l'Alphabetisation

ONEBOOK

Kwónó 8: āh, ēh, ōh (Yèsò yínpɔ́lɛ 3)

À kè sah
sah
ah

↔
À kè sāh
sāh
āh

Mé lékyēh dye
lekyeh
eh

↔
N̄ gbyēh yo.
gbyēh
ēh

Dí flɔ koh
koh
oh

↔
Pín mε kōhkí yō
kōhkí
ōh

No swāh kwāh. — Yní yam piri kyēh sē. —
Pāh mè kah peke. — Yɔrɔ nūrū yō kōh. —
Káh népīnē n fōh. — Pè mε sē pólɛ n yāh. —
Kyāhnó ye kohlı Twahlɛ.

yah	-	yāh		yeh	-	yēh		yoh		yōh
tyah	-	tyāh		tyeh	-	tyēh		tyoh	-	tyōh
syah	-	syāh		syeh	-	syēh		syoh	-	syōh
kyah	-	kyāh		kyeh	-	kyēh		kyoh	-	kyōh

4. "nɛ" nê kór-á tir pínyukunɔlɛ n wẽki

Sõ-á: * Dí yo nɛ, pè káh **nɛ** n pí s̄é.
 * Pi lóo, **nɛ** n pí s̄é Liyel tyí yō.

5. "nɛ" nê-á n wẽki nɛ tir yó-á yñe pínólɛ ké ní-ò yah

Sõ-á: * Nɛ képah náh pí, kè náh plɛ.
 * Nɛ dí mè náh pɔ, á náh fẽ n tyah.

6. "nnê" nê-a n wẽki nɛ yî nínì-á me wẽ tyí

Sõ-á: * Adama **nnê** Yabil fur pí.

Túkù kélé n yo "ànê". Képah nt̄e
 ye á me n wãrkı nûkûnûkû.

 Pi pi tõ 1: Welõ pèplõ yah n wilki, n dah mõ wrónɔ sôkɔ, ñ té wâl nôpi wãrkı n tû!

1. Á piri me n _____. ★ kyâh, kyó, yâhkile
2. Pè ____ yâh wɔ. ★ pl̄e, sânnɛ, yâr
3. Pi me syâhlɛ n _____. ★ kôkónó, syâh, yôhkí
4. Pâhlɔ me n _____. ★ dyâh, kweki, yâh
5. Kôh ké yô, kè me n _____. ★ dêl, kwe, sükénó
6. Sésyâh ye à ____ syi. ★ sôkónó, wilki, wô
7. À dû ____ kyâh. ★ kân, sõ, tî
8. Kúpê fôhnɔ ____ plɛ. ★ káh, náh, páh
9. Kwâhnyukunɔ ____ n pí. ★ pôle, tôle, yo
10. Mé ____ wil viri sôkɔ. ★ kwâh, nónó, nyêh

 Pi pi tõ 2: Kètò we yò. Kè pí képah sõ!

❖ Pi me pân_nɛ n_fel. → Pi me pânnɛ n fel.

1. Myèh me pé le n tokɔ.
2. Tõnɔ ye n pɔ n pɔ yñvén yâhnkõnɔ lɛ.
3. Dípír me n kah n kyâh.
4. Pi fwɔ wâr le n pukubi.
5. No me pû yèsõ le n kõ.
6. Tir náh n pí n pnɛ tyâh-ñsah kénɛ.

L'alphabet utilisé dans cette publication est une orthographe provisoire. Elle est en accord avec l'alphabet agréé par la Commission Nationale des Langues Burkinabè.

Ce livre a été écrit pour aider ceux qui sont alphabétisés en jula à apprendre à lire et écrire en toussian. Il est le livre d'enseignement pour les cours d'alphabétisation.

"nɛ"-nɔ dùkùnɔ pól wɛ yɔ

1. "-nɛ", "-lɛ" nê-á n wɛ wɛlɔ tyé-ntâñ sɔkɔ

Sɔ́-á: * Yɔ́nɛ: Pè yɔ́nɛ n mɔ.

* Fánne, fe fe kwâh ye kélé.

* Pè sésânnɛ n kwâh manne.

Wɛlɔ túkù tyí "-nɛ" n mɔ, túkù mó mɛ "-lɛ" n mɔ sépi tyí. Ntε gbímgembí "-nɛ" ànê "-lɛ" nɔpi n wãrkı n tel wɛlɔ nɔpi tyí.

2. "nɛ" nê-á yónóle n wɛkɪ

Sɔ́-á: * Mé yo nɛ, máh kɪ pɔ.

* À nɛ, nké pah kè dwe tɛ.

3. "nê" nê-á pɪ yni slɔ wɛyne

Sɔ́-á: * Sê yá ye, nê-á yah kwłɔ.

* Nê-á mɛ yo yo tɛnɛ, képah ye yɔ.

"nê" mɛ-á pɪ yni slɔ wɛyne, yínpɔ́ yñne kè ne n wãrkı ké yɔ.

Sètyahlo túnónó pól wé-ñsaħle

	Vìnmc- níkê yínpôlε	Mni sôkɔ yínpôlε	yèsò yínpôlε	Mni sôkɔ yèsò yínpôlε
a	a : kàrn	ã : wànn	ah : yah	āh : pâh
e	e : gbèkè	--	eh : lékyêh	ēh : gbyêh
i	i : gbukì	ĩ : gbĩ	--	--
ɛ	ɛ : wékì	ẽ : wẽ	--	--
í	i : pi	ĩ : fĩ	--	--
o	o : ñdò	õ : gbò	oh : wóh	õh : kôhkí
ɔ	ɔ : kló	õ : níwɔ	--	--
u	u : du	ũ : pũ	--	--

Kwónó 1: Wáh nê pî te

✍ Pî pî tò: Kètò wé yò. Kè pî képah sô!

❖ Duku se? → Àwe, duku ye.

1. Tékì se?
2. Yô se?
3. Pe se?
4. Pilki se?
5. Fûrì se?
6. Wékì se?
7. Yam se?
8. Kuku se?
9. Nûrì se?
10. Piri se?

Kàrnôlε: Yabil ànê Adama

Yabil ànê Adama më ye nínó nínó sôkɔ.

Té Adama wô kal Yabille.

Yabil pî dûkù tyí nô Adama tyí.

Yabil kù pô pî Adama kó-òlε.

Yé kù pé pî dûkù wé n pi sémirkì sôkɔ.

Kè kù nô yé tyí.

Kwónó 2: ã, ī, ē, ī, õ, ã, ū (Mní-á yínpõ nêne n kõ)

yām pī sē dī tō tō tū

yam	pí	sé	di	to	tó	tu
a	í	ε	i	o	ɔ	u

yām	pī	sē	dī	tō	tō	tū
ã	ī	ē	ī	õ	ã	ū
an	--	en	in	--	ɔn	un

yam	a	Yam me Yabil tē.	↔	yām	ã	Yām me Yabil tē.
pí	í	Mé kē pí.	↔	pī	ī	Mé kē pí.
sé	ε	Kè me sé.	↔	sē	ē	Kè me sē.
di	i	Dí yōlē	↔	dī	ī	Dí yōlē.
to	o	me to sōkō.	↔	tō	õ	À me tō sōkō.
tó	ɔ	kē tō.	↔	tō	ã	À kē tō.
tu	u	Pè kē tu.	↔	tū	ū	Pè kē tū.

Yini slə wələlə 2

		V	VI
	Névilə	máh sōkō, mé ní kósē wε	mâh sōkō, mé kí ní kósē wε.
núkúlə	1	máh sōkō, ...	mâh sōkō, ...
	2	wáh sōkō, ...	wâh sōkō, ...
	3	wăh sōkō, ...	wàh sōkō, ...
	kwâh	kăh sōkō, ...	kàh sōkō, ...
	1	áyáh sōkō, ...	áyâh sōkō, ...
	2	yáh sōkō, ...	yâh sōkō, ...
dòlə	3	păh sōkō, ...	pàh sōkō, ...
	vyóle	săh sōkō, ...	sàh sōkō, ...
		Né a nē páh tir yó yo	
		À nē ... / Pè nē ...	
		páh sōkō, páh pé kósē wε	pâh sōkō, pâh kí pé kósē wε

Yīni slɔ wələlɛ 1

		I	II	III	IV
Névi lɛ	mé pɔ	ńmɔ pɔ	sú ń yah	Ń wòkò ye	
núlkúle	1	mé pɔ	ńmɔ pɔ	sú ń yah	ń wòkò ye
	2	á pɔ	áwɔ pɔ	sú ñ yah	á wòkò ye
	3	à pɔ	ńmɔ pɔ	sú à yah	ñ wòkò ye
	kwâh	kè pɔ	képah pɔ	sú kè yah	ké wòkò ye
dòlɛ	1	á pɔ	ápi pɔ	sú á yah	á wòkò ye
	2	yé pɔ	yépi pɔ	sú yé yah	yé wòkò ye
	3	pè pɔ	pépi pɔ	sú pè yah	pé wòkò ye
	vyóle	sè pɔ	sépi pɔ	sú sè yah	sé wòkò ye
Ney-à nε páh tir yó yo:					
À nε ... /					
...	páh pɔ.	pé wòkò-á.	pé wòkò-á.	Dí-á pé we.	
Pè nε ...					
	páh pɔ.	pé wòkò-á.	pé wòkò-á.	Dí-á pé we.	

yı -- yĩ | sɔ — sɔ̄ | ku — kū | vı — vĩ | yi — yĩ | so — sɔ̄ | sar — sãr | pı — pĩ | ke — kẽ | tɔ — tɔ̄ | to — tõ | su — sū | yı — yĩ | wo — wō | yɔ — yɔ̄ | ku — kū | tyı — tyĩ | yi — yĩ | fal — fãl | vı — vĩ | so — sɔ̄ | war — wãr | pı — pĩ | tɔ — tɔ̄ | su — sū | wɔ — wɔ̄ | ko — kō | kal — kāl | tyı — tyĩ

yɔ̄ — tõ — kō — kū — sẽ — se — tū -- ye — yɔ̄ — wɔ — sɔ̄ — pĩ — kō — vı — tõ — sẽ — te — tɔ — vĩ — tān — pı — wū — yɔ̄ — pɔ — yĩ — ye -- wu — tĩ — vĩ — kū — su — kẽ — tū — wɔ̄ — ku — sɔ̄ — sū — tẽ — tĩ — ku — pãn — sar — pĩ — yĩ — wū — tɔ — kō — fō — tū — pĩ — yɔ̄

wɔ̄bi — wekı — fıbi — wãrkı — dibi — kõlı — wẽkı — fekı — tekı — sekı — dökɔ — fukuli — wãrkı — wekı — fıbi — yıku — kõlı — dekı — werke — yıku — karkı — fekı — wɔ̄bi — dubı — wẽkı — yıku — sukuli — yıku

 Pı pı tɔ̄1: Welɔ pèplɔ yah n wilki, ñ dah n mɔ wrónɔ sɔkɔ, ñ té wãl nópi wãrkı n tū!

❖ ❖ Tɔ̄ kõnó ye n ____ névilɛ. * tɔ, tẽ, sẽ
→ Tɔ̄ kõnó ye n tẽ névilɛ.

1. Pū ____ Madu tyı. ★ kal, we, piki
2. Yabil sèntuku ____ . ★ tū, tu, su
3. Wẽnpì ____ ye. ★ fekı, yal, yú

4. Ki-à de, tò kí we ____ tyí.
 5. Sétukú kãm lékõní ____.
 6. Vuri se n pí té Musa ____ mo?
 7. Sénpépiki-à mε, sínpi ____ kí n wε.
 8. Pù pí yñ kwétyíle, ____ kí plε.
 9. Yabil làkwél pí y- ____.
 10. Pípír nō pe tyí ____.
- ★ dükúrí, képó, sètõbe
 ★ tẽ, kɔ, kɔ̄
 ★ nikèsó, vìtùkè, sòkɔ
 ★ ynó, yãrlε, pikinɔ
 ★ wẽnpi, sèmukɔ, nûkúnukú
 ★ tɔkɔ, kẽnε, dɔkɔ
 ★ yõnólε, dûbínólε, dénlõlε

Yé kyomí!

kè ple s̊é	kè náh ple s̊é	kè ple s̊é	kè náh ple s̊é
nɔ	nõ	mo	mõ
núkú	nûkú	mí	m̄í
ni	n̄í	man	m̄an
ne	n̄e	muku	m̄uku

"n" ànê "m" náhlε, wahy náh n wãrkí sètyahlɔ
 tûnó yõ!

☞ **Pí pí tò 4:** Yé yni slɔ wεlɔ pøkɔ mɔ —

❖ Mäh ñ kɔ pólε, á ní vi. → Mäh ñ kɔ pólε, á ní vi.
 Säh pɔ, mé sè tẽ.
 Wáh mε gbô, kè plε.
 Mâh yénwó tẽ, mé kí ñ wil vyâh.
 Wâh ñ wε, à gbo sòkɔ.
 Pâh kí pɔ, á kí syáh tyah.
 Sâh pí dò, së gblóvyâhrílε n pí.
 Sépi se yépi n yah n kɔ?
 Áyâh tò pí tε, ñ wil kí vi.
 Wâh kè pí plε, mé kí à sar.
 Wâh á sú yóré noh, á kí pí pi gbiłε.
 Áyâh sò mε, tir mè náhkí vi.
 Yâh nolε n yah, vye náh péle.
 Pépi tyí kí pè syi kal yépile.
 Nmɔ-á mε, képah yïnnε yâr kí vyo náhnáh.
 Kâh mε s̊é, gbi mε yé tyí.
 Kwâh nê yïn mε á pɔ ñvñne?
 Yépi pí dûkù kí yé gbekí.
 Pâh n yo, á nûkú n gbo.
 À ne pé gbâhkì-á mε n vi.

Pu pu tò 2: Yé píkinyahno nópi kwósyíkí wãrk!

1. Adama sú-á pó nópi wé syi, à mè n pu sɔ̄ ?
2. Yabil yõ wilkìnmono syáh pu sɔ̄ ?
3. Adama sú ní-á vu, tir nê mè à mè n pu ?

Pu pu tò 3: Yé píkinyahno nópi kwósyíkí wãrk!

Gbi se mè Yabil tyí, wäh ñ pégbíni yahle ?

Gbi-à mè ñ tyí ké yah yo.

Gbi-à mè nkéne ñ tyí ké yah yo.

Pu pu tò 2: Welø pèplø yah n wilki, ñ dah n mø wróno sokø, ñ té wâl nópi wärke n tù!

1. Pi _____ mè dò. * té, to, tò
2. Dí-á yo sé ñ kódí _____.
mè yɔrì. * ní, ne, nñ
3. Pè ku tò pu _____. * nükünükú, nükúnukú,
nükünükú
4. Sé se ku yo dal _____.
dí tyí? * mo, mõ, mø
5. Pè bárndóki _____. yõ. * dibi, àné, farki
6. Pè wòkò fe _____. * fánné, fánne, fánne
7. Yòtè-á wekù sé, no
pól _____. fëki. * lékám, kònó, kònó
8. Pi farkòkè _____. teki. * mè, mé, milki
9. Bòpu ku yuku _____. * mè, dùkù sòn, dùkù sò
10. Mi teki yâr _____. * wëki, weke, kü

BOOK Kàrnólë: Yabil w  npir,   n   Adama w  npirle

Yabil   n   Adama dubi yi n  k   s  k  . Yabil d  b  p  ,   n   Adama d  b  p   s   me w   ty  . Adama   n   Yabil-   s   me w  n  l  , Yabil ty   n   Adama ty  , Adama t   ty   n   Yabil ty  .

P   n  m   me w   ty   s  , f  o no p   Adamale n ye Yabil p  le. S   ye s  , p   n k   w   ty  . Yabilpi d  b  p  -   p   we w   ty   m  k   k  ne s  , k   n   d  b  p   ty  .

Yabil   n   Adama p   pi k  t  n  p  l  . P   k   de k  t  n  p  k   y  n   s  k   n  k  n  uk  .

PI PI T  LE : Y   p  k  nyah   n  pi kw  sy  k   w  rk  !

Adamapi-   me w   ty  , k   me s   d  b  p   ty  ?

* K   me p  le n y  . * D  b  p   ne p   k   yal m  . *

K   n   d  b  p   ty  .

✓ K   n   d  b  p   ty  .

1. Ye s   s   me Adama   n   Yabil wr  ?
* Ye t  n   me p   wr  .
* K   n   yo s  m  r  ki s  k  .
* P   dubi yi n  k   s  k  .
2. Ku pi t   p   Adamale n ye "Yabil p  le" ?
* Adama Yabil f  r pi, k  pah ye.
* P   me w   ty   s  mes  , k  pah ye.
* Yabil ty   n   Adama ty  , k  pah ye.
3. Adama   n   Yabil se me m  k  l   n pi?
*   we, p   m  k  l   n pi d  .
*   we, p   s   w  n   n ko.
*   , p   n   s   me m  k  l   n pi.

k  ,    n  f   s   we n pi; y  k  o, w  h me d  n  w  b  nt  n  l   p   tn   t   p   n  h me p  . Nk   p   p  s  e Yabil t  -   s  , y  m p  n  -   wil n g  bh  k   s   p  l   t  ne n  k  n  uk  . P  pi t  -   k   se t   kw  y  e n we n y  .

K  pah t  ne, Yabil y   wilki m   s   sy  h t   y  n y  h t   g  bilki p   pi t   p  rn  k   yr  yr  yr  . Y  e t   me pi t   no ty   y  r  r   s  , p   me n y   ty   ty  n   k  . T   w  h se Yabil   n   Adama t   wil fl   we, p  pi t   me pi t   t  r   y   o s  . P   n  h t   me n  v  ye t   p  l   t  ne.

Yabil d  b  p   t  -   s  , p   p  l   me fl   sn   o s  k   n  v  n  n  e. Adama s   t   n   s   me v  ,    me y   o  le n k  l   y   yah p   p  m  l  . Sy  h m   s   sy  h Yabil pi g  b  . Sy  h-   ty  , d  indal s  engb  l  , p   Yabil t   p   n pe k  . Yabil we pe s  nn  , Adama t   m   we s  s  nn  . N  te Adama y  n   e p   ne k   ty  ah  -   n   s   p   min p  l   s  k  , k   n  h n y   n s  k   n pi s   k  mm. Kwl  n   t   me n pi n  hle.

Yabil   n   Adama ty  y  k   m   y  n s   a  s   y  .

yɔ, pé kyi à snekì dòktôr fō, à kèpìkì syey pı pɔ
 kwlo ó kwlo, kè náh me yáhle n we; dòktórdí ñtē-á pɔ
 kwlo, pâh ñne n piki yah yam dùkù tyílè, à náh tɔ sléyne n
 mɔ pé tyí; dō à pɔ pé syah ne pé à tòkɔ kyi wil sìlkì syeyne n
 pı. Ñte päh ñmɔ tyí yo pé noh ne sènpìtè-á ñne; képah-á
 pé pɔ ñ tyí.

Képah sɔkɔ Adama sú bló pı, té ne wăh fyò pɔ péwɔ tyí,
 pɔ kwéy-à kı fyò me ñ yõ, Liyel-à kı fẽ syi kăh kı plɛ;
 péwɔ syey drɔ náh kɔkɔ. Dí nukú yo ñ tyí ñkẽ pɔ tyí tène,
 à káh képahle n sɔ pólle.

Adama sú-á képah noh s̄e, pɔ náh nukú we te ñ tyí di. À
 nukú ñ wénpì kɔ, pè pní tòkɔ kyi yɔ di kwlè sɔkɔ. Pè pɔ à
 kɔ, à syi yékwónì pní tɔnó dahbı piri tyí. Sèpìn ñyêh wrɔ,
 piri yuku tẽ. Kăh pòpó n nɔ yòhngbye tɔnó tyí, piri yam
 tyε pnépné. Kè piri sú nı vi pɔ kah mɔ. Wăh pɔ, à Adama
 sú piki yah ne à yo pé noh. À nukú Yabil wnɔ pɔ dan tòkɔ
 yo ñ tyí. À ne wàh kı kèyō kénukò we pé kɔ, kăh kı nɔ pé
 tyí. Dí ne sah yilɔ; ñkẽ wăh yíkì kah pé tyí. Ñmɔ-à sɔ me
 ñkẽne, pé pídi-á náh kı ku, té kèyō gbämne à kɔ!

Adama sú-á pɔ nɔpi we syi s̄e, nìvìnì tè tyí, fɔ́ à n pre n
 pı tolè. À kyi Yabil pɔ kɔ, à tahlı yúsyó vyó pɔ, ànê sé
 flɔnó pól kɔ, ànê sé pòpíkínɔ tolè. Adama sú-á tẽ we sè kɔ
 s̄e, Yabil dúbípú nı kah vi.

Pè ne pépi-á sɔ me n sɔ ne páh kı kah kɔ sah Adama sú

Kwónó 3: ah (Yèsò yínpɔ́lè 1)

yah ye
yah
ah

sah — tah — kah — náh — pah — wah — yah
 kàhkì — dáhkì — tähkì — yahle — tahlı — sahkì
 tahbı — képah — kàhnó — wàhnó — sétah
 kèpítähkì — kràhtähkì — dàhnırı — mìnkkɔntwàhkì

Pı pı tò 1: Kètò we yò. Kè pı képah s̄!

❖ Dí yah wɔbı → Dí náh yah wɔbı.

1. Adama tɔ kònó wɔ. _____
2. Kékáhkì me wɔkò. _____
3. Tène tòbe sɔkɔ tò. _____
4. Sê kækì tòkɔ. _____
5. Piri tò pı. _____
6. Tähkì me dí sɔkɔ. _____
7. No nahy ko kū sɔkɔ. _____
8. Pi piri létah mı. _____
9. Söré me pi sɔkɔ. _____
10. Yéyőbé pɔ. _____

Yé kyɔm! "a" ànê "ã", ànê tɔ "ah" náh pt nukul!

a	ã	ah
Dí dàl wo. dàl a	Pi yār yō. yār ã	Dí dahni di. dahni ah

náhnáh — wárku — yah — yār — tah — kām — tān — kar — sah — dal — lékām — kah — yām — Yam — mām — páhpah — wār — fal — farku — dákì — bárkokè — dáhrí — mármár — sal — dar

 Pi pi tol: Á kí "a" tī "ã" tī "ah" dah mō wró nópi soko, ñ té wāl nópi wárku n tū!

❖ Y__bil y__r d__mō.
→ Yabil yãr dah mō.

- Pyé sébéy w__rkí.
- Né n__ me n y__.
- Kesir y__r yō
- Mùkó t__nó nō.
- K__m ye wēnpí n muku.

Kwónó 18: Tyé-ñsahlé

 Pi pi tol: Wélo wah, nónó-á yīnε wárkíntelnɔle ànê nónó-á yīnε kɔ̄lìnol!

- Mé me sóhrí le n kō kékáhkì le.
- Wáh ñ ne n yah, ñ tyí náh n yilɔ ñ ne.
- À tíkí le n pi pāh yah.
- Sènpidí me ñ syibí le npi.
- Syó me yì le n gbu kwéy ne.
- Pípír me fwòmònséki le nmo.
- Pè npo n pɔ séngbɔ̄ le.
- Névi-à n kah n mí nkah, kè ñ ne n pre.
- Á n yōkō nde n kō tyi soko, á tyí yō le?
- Wàh kí sō n pi sō, ñ yō náh n wil n pi ké soko.

 Kàrnóle: Adama sú yòbènɔri we, à Yabil pó kō.

Adama súpi-á yal Yabil sú gbô, wāh pópó pɔ n de ñ gbô Liyel kè pi yòbènɔrule ñ tyí: À pɔ tāh ñgbë yó we à me ñ pídí yónwó pèkè twah móbil soko. À me pɔ à syikí tē, syibí pi pi tènε.

Wāh weki dí tyí té à pikí yah ñ pónó yòlε; dí ne pé pídí-á n

ànê lèsir ntē nukúlε. Pópíkí kyéyéh tō-à kí se wε pé yútó kū pí pí tène, käh kí ple.

Sú-á yo te, yúsyó tō pō kèyō tōnó kō sah pè kō, vyó dwe dwe pólε. No-á piki yah ne, kwâh ko fē n de n pi sé sōkō ní? Pè me no syah ne, à wil dòhninó tē tyí sōkō, yām yām kwâh náh; dé-nsah náh me pólle; pè káh ne n yo s̄é, dēl wey-á pè n wékí kélé. Té Adama sú náh mó tō fē yî nōpi tóní wε n kō n pi pólle. Wàh kí mó tō yahle, n yôrô kí wilki mō.

Yôke yó dùkù ye, wáh kí kè yô, á yû kí ku. Wáh kí mó tō kè yahle, á sú kí ku. Sô me á kí pt?

Pí pí tō 2: Yé pikinyahno nōpi kwósyíkí wárku!

1. Adama súpi-á pō wékí mō, sô me Yabil sú pi?
2. Yabil yû sô me tō nêne n pt, Adama súpi-á pō Yabil ní-nsah gbí nêne?
3. No-á Yabil súpi piki yah ne: dé-nsah kó fē n wε n pi yî nōpi sōkō, sô me pè yo?

6. Sébéy k_rnó n_n s_l.
7. Kék_kì s_ pút_.
8. No d_l k_wo.
9. Lék_m n_m Teke tyí.
10. Yô yuku, ké k_nó t_.
11. No tití y_m pô wε.
12. D_kò pínde ye.
13. No pól n_m kôle n kô.
14. D_rí sōkō níkésó tónó t_.
15. Piri ye Wo n f_l.
16. K_sémukôlε n k_rkì.
17. F_rkôkè míñó nô k_l wurle.
18. Yôtê dí tê-ns_m e m_rm_r.
19. Yèw_dí tókô w_r tû.
20. Kétènpíkì yénwó mì f_rkì.

Kàrnóle: Adama ànê Yabil kétènpíkì yô dùkùlε

Adama pō pí kétènpíkile, Yabil tō pí sépíllε. Té Yabil tyí nónó me s̄é Adama ní sōkō. Adama me Yabil tē wènsèle nukúnukú.

Té Adama kí pí sô té kí Yabil ni n pi Yabil súpi tyí? Képah sô me tah Adama yah. Té Adama sô ké yah yo te Yabil tyí. Yabil ne, käh kí fē pí.

Ntē Yabil sō kah ple kah mō. Kètènpì pól sō me Yabille n tō. Ntē sépi pól sōkō, Yabil yahle kètènpì téló pól tyí. Adama ó ye sō Yabil yah tōkō sah wèndile.

Kāh pí sē, Adama pō Yabil ni Yabil súpi tyí. Yabil súpi ne kāh kī fē pí; té Yabil wō yi-á pō, kāh kī yal mō. Adama ne képahle, kē se yo me tah nū? Kāh kī fē pí; képah-á me pǔnjlé no pól tyí. Té yòkóó, Yabil súpi yítüri ye sō Adama n plo. Adama ànê Yabil sō me yo sah nukú yō. Adama ye kī sō n pí n pi Yabil kête tène.

Nukúnukú, sō me pè sō me n pí wē tyí kódírí mè sōkō?

Pí pí tō 3: Yé pikinyahno nōpi kwósyíkí wárki!

1. Nukúnukú, Adama kwâh nê me Yabille?
2. Kètènpì pól me n pí sō Yabil tyí?
3. Népî sō me sō Yabil tē wèndibile?

13. Sō me té á vy_ weyne sy_ sē?
14. Ml-à k_m, kē náh fē n t_l.
15. K_ n po n t_r mō lékñí yō.

- * āh, eh, òo, ū
- * ā, e, ī, i
- * ah, e, i, öh

Kàrnóle: Yabil sú me kō sah Adama sú kō

Päh pō wekī mō, Yabil sú tē-ñsahle pè kō, té pè piki yah pé pónj yōlē. Pè me ne nké tyah-á wō, képah-á pé ne pé pō pé yikì dyah mè tō yi yah wē tyí. Päh ne pé pō tē noh pé tyí Yabil tyí sōkō, pé mó kyū ne n to n kō.

Képah sōkō Yabil sú mi tiki mō ññ, té n̄ mìnì pyě tyah n̄ tiki n̄ fōkō légbiñē. Képah sōkō Adama sú ntē pī ne tir mène, kē télnj-á kī tah.

Yabil yū sō me pānné n fel pín pí-ñsah wòkō sōkō. N̄ pe à ye yah. Wāh pō, à me kē dūkù yo n̄ tyí. Pi me yo n̄ pe tyí ne kāh kī fē pí. Nké wāh kī tyē n̄ tyí sōkō, wey kwéy-á me pépi yūsyó tō tyí.

Képah tēne Yabil sú me yo pé tyí nké, nē-á me péwō tyí, pè náh dérī tir yó ntē pí yah; päh kī péwō flō koh, kī yūsyó flō koh, té kī flōnō gbōnínō dwe Yabil kō, ànê lékyehle, ànê níkí sōkō yílē, ànê yí yah dwòlōlē, ànê yòtèkile. Képah náh, wāh kī kēyōkénukō kō, ànê sínpyéñinō nínolē,

Kwónó 17: Yípő yónyɔrunóle

N sú ye yò.
sú

↔
À pɔ súú.
súú

Pɔ kék syi!
syi

↔
Kè mɛ syìì.
syìì

Yáhkí kō súú, yésú kye wòó. — Gbòtókì mɛ syìì, klây mɛ kék yìì. — Nfwo tyɔɔ mɛ syɔɔ.

Pi pi tò 1: Welo pèplø yah n wilki, n dah mɔ

1. Yín n__ mɛ á sah piri ty__.
2. P__ mɛ n s__lki.
3. Fòtnò-á t__, wòkò pí kyòó.
4. P__ri mɛ t__nɛ n pí n kah.
5. Ny__ mɛ n k__, ni mɔ kék yō.
6. Pān mɛ n p__ f__ yípèkile.
7. Dí-á wahy wε, à y__n kr__.
8. Á w__l ny__.
9. Mé v__npí m__n dáhkile.
10. Pëkmɔ ne p__n s__n ni-á
pé n wɔ.
11. Pi yãr mɛ sw__ yõ yõ t__nɛ.
12. D__l ye wẽnpí n yín__.

- * a, í, ê, ù
- * ã, i, õ, û
- * èé, i, òó, ù
- * ã, i, ÿ, òó
- * àh, ëh, õ, u
- * ÿ, õ, u, uu
- * ã, èé, ï, òó
- * ãh, õ, i, õh
- * a, í, i, õ
- * ã, õ, i, õ
- * è, ï, õ, òò
- * e, ε, i, u

Kwónó 4: -n ('n' n yo wεy tyé-nsah)

Pi wàñ sah
wàñ
àñ

sẽ — sen — tan — kō — kon — pi — pen — pĩ — tĩ — tin — tān — pi — pin — pĩ — ye — yĩ — yen — tyí — ten — kō — kɔ — kɔn — fe — fūn — yĩ — yīn — fī — fīn — te — tī — ten — mi — min — se — sen — yɔ — yɔn — yɔ — yō

Pi pi tò 1: Welo pèplø yah n wilki, n dah n mɔ
wróno sòkɔ, n té wàl nòpi wàrkì n tū!

1. Dan nê mɛ Adama __ kòlè?
 2. Pípír mɛ ____ twah.
 3. Kéte nukú ____ ye.
 4. Yínpille pān ____.
 5. Lèpi wil ____ tinné.
 6. Káh nɛ n káh n ____ sé.
 7. Nô sèsanné ____ pi.
 8. Sètñ mɛ ____ tyí.
 9. Pi, á pān mɛ ____ !
 10. Yán ____ pínó plε.
- * kàh, mèkì yām
 - * píñ, wòkò, yáh
 - * képah, tān, telɔ
 - * wàrkì, fel, dòkɔ
 - * lèdè, mèmèkì, kódírí
 - * sín, sān, wèkì
 - * kénkɔ, silki, këpítähkì
 - * yahle, yésú, wùkáh
 - * nɔ, nɔ, no
 - * pù, tènε, sukuli

BOOK MARK: Kàrnóle: Yabil ànê Adama kódírí pí dùkùlé

Yabil ànê Adama yō sòkō sé, à n kō wē tyí. Adama ye sò n tō n sah Yabille. Yabil flō tyíle, ànê n̄ lènō tyíle, Adama ye sò n wah sé pól yahle. Képah mó sò kah nō Yabil súpi tyí. Kwâh nê-à wil sânnne, Adama kí kë yah Yabil kō. Kăh pí sé, Yabil kénkō wénó tah.

Sō yóle, yō yínó yó pō we Adama ànê Yabilpi túnne. Nvî-á pō nō, Yabil ni wel, té flō pèplō mō nónó kénkō náh we nō. Adama tō-á sô, képah nukú ó ye.

Képah tène, nìkèsó yó sò me Adama tyí. Adama Yabil dökō mō képah yō sòkō, té dökō. Yabilpi nukú pí tē wē sô sô, fôr no Yabilpile n yah n farki. Tukù ne Yabilpi-á, tukù ne mìnì-á.

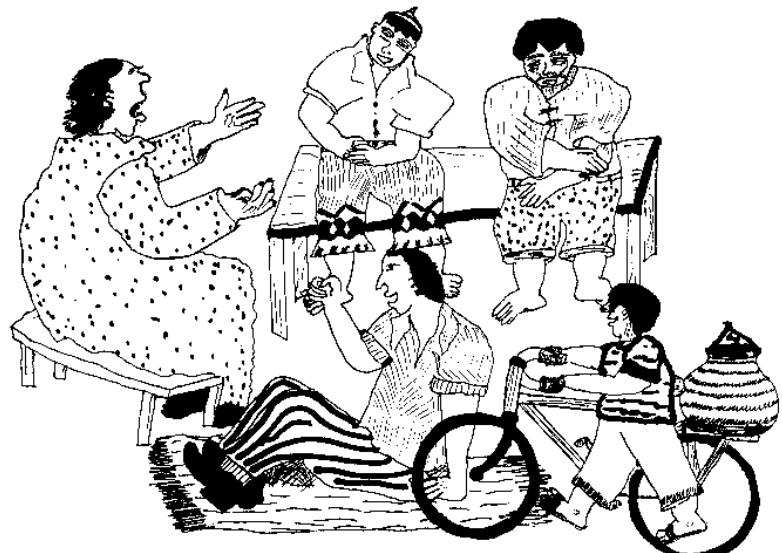
Képah tè sòkō, Yabilpi tyí nukú no pólle n yo. Nte pé tyí nónó-á me n yuku sô yahle, kë me n yuku sé.

Kăh pō pí di móñole, Yabil súpi me kë tyí ne Yabil de pe tyí, pe nê-á tē mō sah Yabille. Nte képah náh sò me nō Adama ànê Yabil tyí. À wil képah sòkō, tóté ye tō sò Yabil pe mènē.

PIPI TÔ 2: Yé pikinyahnó nòpi kwósyíkí wárki!

1. Yî nónó me sò Adama n yah Yabille n kô?
2. Kû yô me Adama dökō mō Yabille?
3. Yabil pe sò me dùkù nêne n wil sòkō?

n syikí. À ne wăh nê pí pé tyí pé yam gbíne, páh kí kë wó de n pi n̄ sòkō Yabil wnō tyi pí gbíne. Nukúnukú Adama sú tō kèngbō me Yabil sú vyâh. À kí n̄ dyo tè pí n pi kë sòkō. Wâh névi kyí tē syi n̄ tyí, n̄ súpi-à pō nê kô sah n̄ kô, à kí kë pí kë. Yékâb náh me képah sòkō dò.

PI PI TÔ 2: Yé pikinyahnó nòpi kwósyíkí wárki!

1. No pól-à sò pō kë noh ne pō náh me Adama sú tyí, kë náh kí pí sô n̄ tyí?
2. Kwâh nê sò me Adama sú tyí, wăh n yuku Yabil ní-nsah gbí nêne?
3. Tir nê me sò Yabil sú syikí tē Adama súle?

5. N wɔ̄ tɔ̄npi ye n ne.
6. À séswɔ̄ le ndɔ̄kɔ̄ n pn̄e.
7. À n tẽ n tãn pí-n tãn sɔ̄kɔ̄.
8. Mé k̄i n pɔ̄ n pi n ne.
9. N m̄o ye nwah k̄é yah le.
10. N dósē me n sɔ̄kɔ̄ n wɔ̄ kúnó sɔ̄kɔ̄.
11. N gbíl móno sɔ̄kɔ̄ ye n ne.
12. Syó n ne n vi n tẽ.
13. N nénkyí náh n tẽ npn̄e n tyí.
14. Ké le n pi n yuku s̄é.
15. Á me n yo s̄õ n tyí?

 Kàrnóle: Adama sú k̄i kyí píkínyahnc p̄i n dám tyí

Kòkì-á pɔ̄ dal té kwâh náh me n we s̄é, Adama sú ne ah!
 Kăh me ñyāh yò, páh k̄i kyí píkínyahnc p̄i pé dám tyí.
 Kwâh náh s̄õ me pé gbò o, ñte Liyel-à k̄i fẽ syi fândáb gbò yō, kăh k̄i pl̄e. Ñké wâh n to sen pir yáh té tõ pyě kyí de sen gblò t̄e sɔ̄kɔ̄, képah ko peke kal n̄i? Kâh k̄i pópó pɔ̄ mo, té no pól pɔ̄ p̄i ne p̄o-á yah kwlo pé tyí; kăh k̄i p̄i sen ñgbēne pé tyí.

À nûkú tõ yah, té yèwàhnì yísyá yah tahli ñ gblɔ̄y tyí, pè sɔ̄kɔ̄ Yabil ní-ñsah ñ sú tyí. Té Yabil sú t̄o mó s̄õ me ñn̄e

Kwónó 5: Yíni sl̄a wélole 1

1.	Dí yo ne: "Á á á	p̄o." p̄o p̄o	↔	Dí yo ne: "À à à	p̄o." p̄o p̄o
----	------------------------	---------------------	---	------------------------	---------------------

mé p̄o - á p̄o - à p̄o - á p̄o - yé p̄o - p̄è p̄o
 ñm̄o p̄o - áwɔ̄ p̄o - ñm̄o p̄o - ápi p̄o - yépi p̄o - pépi p̄o

Á p̄o kél̄e. — Yé k̄e w̄e. — À dí m̄e t̄o. — Á k̄i sɔ̄kɔ̄.

Pè fârkòkè kō. — Yé wénp̄i ko. — Á sébey p̄i. — À t̄o p̄i.

Pè k̄i p̄o. — Á k̄i p̄o w̄e.

2.	Dí yo ne: "N ní ní	yú ye." yú yú	↔	Dí yo ne: "Ñ ñ ñ	yú ye." yú yú
----	--------------------------	---------------------	---	------------------------	---------------------

ñ yú ye — á yú ye — ñ yú ye —
 á yú ye — yé yú ye — pé yú ye —
 ñm̄o yú ye — áwɔ̄ yú ye — ñm̄o yú ye —
 ápi yú ye — yépi yú ye — pépi yú ye

Á nahy ye. — Pé w̄òkò ye. — Yé dúbípú ye. —
 Á gbãm ye. — N wéki ye. — Á dükúrí ye. — Á sú ye. —

Ñ kékáhkì ye. — Yé yèprah ye. — Ñ dósē ye.

3.

Dí ne: "Dí n	wε."
n	wε
n	

Dí ne: "Dí n	wε."
n	wε
n	

dí n wε — dí n wε — dí à wε —
dí á wε — dí yé wε — dí pè wε
dí nm̄o wε — dí áw̄o wε — dí nm̄o wε —
dí ápi wε — dí yépi wε — dí pépi wε

No ñ mi. — Dibí n ye. — Súbí á milki. — Dúbípú yé tō.

Pi pè wε. — Dí yé sah. — Piri ñ tē. — Yé à tō. —
Wénpì pè kal. — No yé yah.

Kàrnóle: Yabil yahle ñ pε tyí dénóle

Pi pi tō 1: Yni sl̄o wεl̄o nónó-á yah kwlo
sémirkì sōkɔ̄, yé sè dah mɔ̄!

Yabil-á pɔ̄ nɔ̄ pε tyí dénóle s̄é, __ pεb̄i pɔ̄ __ ni __ sú tyí.
Yabil pεb̄i-á sōkɔ̄ te, __ sú __ ye sah té kέ yah yo __ tyí. __
ne __ nm̄o-á __ pεb̄i pɔ̄ ni yò; kέ se me s̄ő __ tyí ni?

Yabil ne: "Kóórì! Tóté mè dùkùle! __ tō me pɔ̄ ním̄ole n yah
n kɔ̄ ni? Névi nêne wén̄yōn̄o me tah __ tyí! __ se me __ yō
yō t̄e we te té tō me ním̄ole n yah n kɔ̄? __ dúbípú nt̄e se
me n wε n yō __ tyí? __ ne n p̄i n yuku yàh! Dí nê tyí-á nɔ̄
__ tyí, __ kù de __ tyí."

Yabil sú ne __ káh tō sén̄kɔ̄ yo pólle. Nkέ péwɔ̄-á __ sah fí
nê sōkɔ̄, kέ nénp̄o sōkɔ̄-á __ kù tē. Nkέ Adama tyí sōn̄o-à à

Kwónó 16: n

fwo	↔	ñfwo nf
-----	---	------------

No nópi ñkέne wén̄e n fwo.
Wénpì mékì pi ñfwó nínó yō.

gbo	↔	ñgbó ngb
-----	---	-------------

Kū-á pi, pè gbo.
Salmata ñgbó sah yòh sōkɔ̄.

v̄i	↔	ñv̄i nv
-----	---	------------

Dí v̄i dwe sāh fal yīnn̄e.
À náh pɔ̄ séngbõl̄e, ñv̄i ye à pɔ̄.

w̄ɔ̄	↔	ñw̄ɔ̄ nw
------	---	-------------

Pè ne no káh tō syónpì w̄ɔ̄.
Tónpibì kù pō we ñw̄ɔ̄ kúnó sōkɔ̄.

dan	↔	ñdàn nd
-----	---	------------

Dan nê me á yām képóle?
Mé kù ñdàn kō pɔ̄ kràhtáhkì tī.

Pi pi tō 1: Wεl̄o wah, nónó-á yīn̄e
wárkínteln̄ole àn̄e nónó-á yīn̄e kòl̄inóle!

1. À kù me nyuku n yāh n s̄ōn̄e ñ sú le?
2. À kù n yé npi ñ tō pínó le.
3. Piri kù n p̄i n p̄i ñ gbi le.
4. Mé yo ne ñ kyí-á me ñ pi ñ s̄ahkì gbé-ñ sah.

kí ne, wăh Yabil tē syi ñ pĕbi tyí, pépi-á sò me n sō ne, pó-á me pòb ñ tyí. Té yòkóó, yònkókè-á ñne. Ntë Adama sú náh sò me ké tyí ne no pí ne yām-á me pé yō.

Képah sòkç à ne, páh kí kòkì syikì, ké sèmukç yām. Pé gbôsê tɔ-á kí dah we tō, ñ tó mó dah kwéy sar yām pé wë yohni mɔ. Ànê fândáb tó gbò yō, pé Yabil pó kō. Nké pah kí n sal n kah ké sò, kè náh pé syi n pi. Ntë yòkóó, nê-á sò ñmɔ me n sō, kè náh pɔ yah we n pi lɔ.

LékôlÍ ne pù-à ñ we yèpir kénè, kè náh n dal á yō. Klôy mè ye pɔ pí tē mì óle gbòp gbòp gbòp té kè náh syi pólle. Sésyi ñ we se ñ fârkò tó tókɔ tah pnéy. N kló tɔ-á, tló képah tye. Té-ñsah náh pɔ we Adama sú tyí kòkìlè. Képah ye kí pyë pí ñ tyí sen ñgbâne sô.

Pí pí tò 2: Yé píkínyahnɔ nòpi kwósyíkí wârku!

1. Tir nê yah me sò Adama sú me n to, à náh me ké tyí ne no kè pí?
2. Gbí nê me sò Adama sú me n syikì pò wénólé?
3. Adama sú se sèmukç we yām kòkìlè?

kō __ n wékì sé, __ képah sõnɔ wilki __ yō sòkç pólle. Nké no-á dérí tò pí, à sé tõnɔ pól tókɔ tū; té __ kí pɔ senné pé tē.

Yabil mó yo ñ sú tyí nké péwɔ se yo pé tyí pé pɔ yíyìnne? __ a kí ké yah wah wë tyí; péwɔ náh tō fë tir yó yo n pi. Képah yónteno Yabil tyí, __ nûkú yal té __ sú sah nénpó. Yabil we yahle, __ sú tó mó yahle.

Pí pí tò 2: Yé píkínyahnɔ nòpi kwósyíkí wârku!

1. Yabil sú-á yo ñ tyí ne ñ pĕbi-á pɔ à ni, sô me à yo ñ sú tyí?
2. Yabil-á yahle, sô me ñ sú yo ñ tyí?
3. Yabil-á wékì te, à pt sô?

Kwónó 6: ky, ny, py, sy, ty

À	kò kɔ. kɔ k
---	-------------------

À	kyɔ kɔ. kyɔ ky
---	----------------------

Á	náh ye. nah n
---	---------------------

Á	nyàh ye. nyah ny
---	------------------------

→*

N	pε pɔ. pɛ p
---	-------------------

	Pye pɔ pyɛ py
--	---------------------

À kè	sah. sah s
------	------------------

Á	syáh syah. syah sy
---	--------------------------

À	tah. tah t
---	------------------

À	tyah. tyah ty
---	---------------------

byε — tyε — tyah — kyah — kyòó — kyɔ — syah — sy — dy — dyah — syi — fy — byér — pyah — nyah — yan — syñ — syè — dyàh — kyı — syì — syɔ — syibı — syikı — syinɔ

✍ Pi pi tò 1: Wélo nónó-á yah kwlo, yé sè dah mo!

1. Ngòlø sɔ̄ syik — tyí y — mε.
2. Päh vyāh-á pi swé — sé, wāh kɔ yah dú, n vyāh n de ké sɔkɔ.
3. Pèk — nálñ — sɔkɔ ye pile.
4. Pípír wur tū sɔ̄ gbă — n wèndi vyo vyo tènε.
5. Yáh — kí yék — mè ye, k — kí ple.
6. Má — yéfalnpi gbò tē no kí — , wāh n gbò dah mɔ pwāh.
7. Wòkɔ mɔ y — ye pè n k — purle.
8. Wāh ne á gb — fl — we dwe, kwāh n de yòh.
9. Sèmuk — n plé gb — sɔkɔ.
10. Yáh yó mènè n yah pă — yò, kè náh mo té névi yó n pi.
11. Á kékáhkì t — , ké vyāh f — .
12. Lék — n we sèmìrn y — nó sɔkɔ.
13. Päh fòtnò ngòlø tū, kè tyah piki pě — .
14. Sèwòbì mε w — m — plé.
15. Päh kélé n yo, á kélé n yah kónkòlø, á we tō tɔkɔ kwε wă — sɔ̄.

📖 Kàrnóle: Adama sú náh Yabil wnɔ pó we sèmukɔ sɔkɔ

Käh pi sé, kè Adama sú yáh-ñsah tyε. À tē mámm, à náh tō mε pī wāh n pi n pi sɔ̄. Wāh ne pó nópi we n pi sɔ̄, à náh mε képah tē pī. À náh mó tō fē kyı n yo n pi n dám tyí nε, pè Yabille pé kɔ kɔlile. Képah tōle tō sen ye kélé n tyí. No

Kwónó 15: Wey tyé-nsah sètyahló tú-nkéne

<u>l</u>	sal	gbal	wal
<u>r</u>	sar	kar	sèkwèr
<u>m</u>	dám	gbãm	lékãm
<u>n</u>	sán	pân	sín
<u>b</u>	pòb	fãndáb	yekãb
<u>p</u>	gbóp	kap	tap
<u>y</u>	dukey	wey	syíkèy

Bó kyi gbän, à dàm wé. — Piri kí dah sar kyi yäm. — Yabil pín yah tó sah vike gbóp. — Dípír tó kah pí, à pó wé pòb. — À lékyéh dwe dan tahle. — Fílkì me màb gbândal dí gbô táh.

<u>ll</u>	wäll	këll	gbåll
<u>rr</u>	fírr	përr	pórr
<u>mm</u>	mámm	tómm	sòmm
<u>yy</u>	flèyy	kwléyy	préyy

Sen dí pí mámm. — À kohlì pí párr. — Kègbèkì me fùrr ñ gbò. — Pwéy vyäh me swèyy. — Mé dùkù ko yíkì mò pnéyy. — Piri gbní me n dòkò léyy. — Adama gbáhkì me sè bòmm. Gbí me n se gbárr. — Á tê kéyy á gblýy sé. — Sépíl vyäh yníle préyy. — Pè kékì mò kyäh sòmm.

* Yé kyomí!

kè plé sé
nyäh

kè náh plé sé
nyáh

"n" ànê "m" ànê "ny" ànê "my" náhlé,
wahy náh n wárki sètyah túñó yó!

 Pi pi tó 1: Wélo pèpló yah n wilki, n dah mo wrónó sòkò, ñ té wàl nópi wárki n tú!

- À tyah mò ñ sú _____.
 - Á syi n pò, pè ñ _____.
 - Yé kah syáh _____ hnæ.
 - À ne á pé _____.
 - Ñ _____ ñ nóré tye.
 - Kyo ye pè n _____.
 - Yé pò, á kí _____ wé Yõnó
 - Mé ké tyahnó pí _____ álé
 - Yé náh yär _____ pé tyí.
 - Núkúnukú pè kí _____ syi kyi.
- * kɔ, mu, pí
 - * lésóh, tó, wín
 - * fíbínó, syah, tyile
 - * kyóle, kyomí, pónó
 - * pàh, nóré, wòkòlì
 - * wárki, sépi, syíri
 - * dùkùle, mo, wé, sòkò
 - * kal, pò, wàl
 - * dò, syisyí, syi
 - * pé, pè, pí

Kàrnóle: Adama mε ké tyí à Yabil yɔrì de ñ kéte

Yabil-á wəkù ñ súle sé, Adama dúbípú tō təkə kyı Yabil ni ñ sú tyí. Adama súle, sènpítè ye sò ñne. Ñmɔ ye sò n de mɔ yámpúle nénpó. Adama súpi-á kyı Yabil ni ñ sú tyí, ñ sú yahle, té ne pe-á mε Yabil tyí. Käh pı sé, Adama súpi pé syı to yuku.

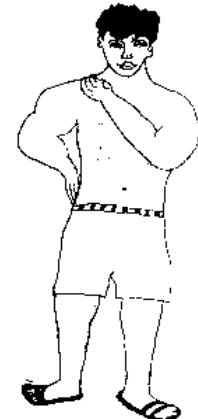
Sépi pól səkɔ, Yabil súle, yónwó dyâh ye sò ñne. Yam yó sò mε ñ səkɔ, yam mènɛ, Adama sú ó tyí ye sò kéké syibule. Ñtε Yabil sú tè lékám sò mε tuke kàh. Ñ lékám tè ye sò wil ñ yam syibı pínó tyúle pólle. À mε dírí óle n pı ne pé písé kák tè Adama tyí.

Té Adama sú wɔ sò mε ñ tē-ñsah wε sah kyó. À tē syisyí té ñne n syikı. Dő, kè náh mo, Yabil sú yam ye pɔ yuku ñ yō wε. Sókó-ñsah nyāh? Ké syibı wé-ñsah tēnɛ, a wil Adama sú tyí səkɔ, képahle, tò ye.

Käh pı sé, sókó-ñsah kéké, à ye sen kékı sah té yuku kyı Adama sú tyí ne, à pé kō syibule. Adama sú mó à syah ne kéké syibı-á tyε pé tyí; ñmɔ-á se yo ne: Ney kák ñ ní-òle n ni te, à kyı ñ tah sah!

Pi pi tò 2: Yé píkinyahno nópi kwósyíkí wárki!

1. Tò nê pí-ò mε sò Adama súle?
2. Nê tyí mε sò Yabil sú yam syibule?
3. Yabil sú yam-á yuku ñ yō, sò mε à pı?

Pi pi tò 2: Yé píkinyahno nópi kwósyíkí wárki!

1. Adama sú-á à piki yah ne: à se ne pé Yabil syi à kō kwétyíle, sò mε à yo?
2. Adama se sò mε ñ gbløy vi sah Yabil wō n syi syi tēnɛ?
3. Adama sú yo ñ tyí ne kòkì-à dal, wënpì tir nêne n pı, té ñmɔ n pı sɔ?

Kwónó 7: eh, oh (Yèsò yínpóle 2)

Kàrnóle: Adama ànê ñ sú wẽ wénóle Yabil
wno tyi pínó tyí sōkō

Adama sú gbôsê tyí kwâh-á yah kwlo sé, à me tõ ñ pídi
Adama ye sah, té me yo ñ tyí: "Adama! Á se me ké tyí mè
Yabil syi ñ kō kwétyíle?" Adama me yo ñ sú tyí: "Bõ, kàh kí
tẽ we pí, kè kí nō ñ tyí dé."

Ñ sú me yo ñ tyí: "Kè kí nō á tyí wò? Á se me á gbløy vi
sah Yabil wno tyi pí pí tène?" Adama me yo ñ sú tyí: "Áh!
Bõ, á wey mènè, mé kè noh, té mé náh ké
syíkí-nsah we. Yítû se kí fẽ kyi ñ gbløy kwílwó lépéy tẽ
kéne ñ tyí? Nmole n tõ áwó náh, té á tõ n wékí sé ní? Kwâh
-á kí mó me n kné yo nké, nmó kí wil nyâh Yabil wno
póle?"

Ñ sú me yo ñ tyí: "Nte kòkì-à dal, wénpì-à tâñ yah de a
kwéy kwéyne n yah, áwó náh tir yó pí n pi. Té kí tẽ kwil
sōkō kétènpiìkì ólé n yó. Wáh kí se dukey kwéy nê we á
yéngbé swâh sōkō, á náh yèsrey tyi pí n pi sé pólé, á kí
sépi pí karkí. Té ne wáh me n tõ nmó náh. Á se me n tõ
nmó náh kòkì tõ sōkō? Liyel-à kí fẽ syi, á se n tyah sê
wônsyinle yò té, gbløy tõnó nê-á á me n yah n kõ, á kí po
kè we."

Adama tõ tyí kwâh náh we, sõ me ñ sú kí pí?

lékyêh ye
lekyeh
kyeh
eh

Ñ pe kò kyêhlé n kó.
Ñ klô yèh plé.
Á syibí tyí syeh mè.
Ñ sèyèh mè n yo kôntènóle.

ye	—	yí	—	ye	—	yë	—	yeh
te	—	tí	—	te	—	të	—	teh
se	—	sí	—	se	—	së	—	seh
ke	—	kí	—	ke	—	kë	—	keh

wóh ye
woh
oh

À kí kyí yòh.
Á me fløle n koh.
Po, á me klône n soh.
Ñ pídi me lékóhkile n
koh.

yo	—	yõ	—	yɔ	—	yõ	—	yoh
to	—	tõ	—	tɔ	—	tõ	—	toh
so	—	sõ	—	sɔ	—	sõ	—	soh
ko	—	kõ	—	kɔ	—	kõ	—	koh

 Pi pi tò 1: Kètò wε yò. Kè pi képah sõ!

❖ woh	→	wohlə
-------	---	-------

1. kékáhkì;
2. pũnsendáhkì;
3. lékóhkì;
4. kàhkì;
5. yòhkì;
6. nahy

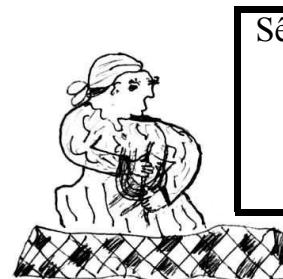
 Pi pi tò 2: Wεlə pεplə yah n wilki, n dah mō wróno sōko, ñ té wāl nōpi wārkı n tū!

1. À kyi ñ sèdyìkì ____ yòh.
 2. Pè kí à soh ____.
 3. À ñ sú ____ mō.
 4. Pè lékyēh dyl, ____ pólle.
 5. Yé káh ____ ñ soh.
 6. Á piri ñ lésoh pí ____.
 7. Pépi ye ____ mō álé.
 8. À nε pè ____ woh.
 9. Á sohrl pínó ke ñ ____.
 10. Mé ____ ñ no kð.
- * koh, sahkì, yókè
 - * kyēh, tē, tyi
 - * sohlt, syeh, pīn
 - * pé, pè, pi
 - * pɔ, pù, wū
 - * kyɔ, syi, yo
 - * sètèkè, píkílè, yohni
 - * nyāh, nyàh, nyeh
 - * ko, kyah, wē
 - * kékyēhle, kohnø, tití

Kwónó 14: -y ('y' yónóle wεy tyé-ñsah sōko)

No dukey wō
dukey
ey

Sê gbéy tī
gbéy
ey

Wīn wεy ye à n weki.
Kè náh mε fíí, kè mε
yúkεy.

Pé yey wē tō.
Yrεy nōpi kàhnó tah.
Yé wley mō yōne nukúlε.

 Pi pi tò 1: Wεlə wah, nónó-á yñne
wārkíntelnøle ànê nónó-á yñne kðlìnolø!

1. Pè me pé yey ne n kwō n sah.
2. Mé me ké le ndø dléy ne.
3. No nōpi wē ne n tō n kah.
4. À ñ wēnpi le nko.
5. Pān ne n mō piri le n kð.
6. Pè wē ne n yah tir pí-ñ sah.
7. Yār ñ ne n tē súú.
8. Wēnpi syike ne n syike ñwō piki.
9. À kí ñdyo pi n pi.
10. Sê ye n twah pīn ne.

Kàrnóle: Adama súpi wẽ wénóle ànê ñ gbôsêle

Yabil pëbì kôlì tyí yah-á wah tè, Adama sú yîne à Yabil wnò tyi pì, à mó Yabil syi Adama kô. Képah tènè, à Adama yû ye sah té ké dùkùle à wékì. À yo ñ tyí nké àyìwà, pâh Yabil w e syike syi ñ pëbì tyí y ; ñt  péw  t  sahki s k  kw h g b  n h t  me d .

Nk  w h k  f  ky  ñ pn  s k  soh n pi, à ky  s  soh yah; pl pl  y sy -  k  w , t  s  f  f  y  k  n t  n pi, p  ky  p k nyah  p  Yabil s b  ty ; p h k  yo s  p  m  p  n e n to n k .

W h k p ah yo s , ñ gb s  m  à syah ne s  g b w r  w l  se à p  n w k  s  p  ty  n ? K  n h w  ñm  ty  t  p w  s d ki s l , p  se n w  ny h s  w  n syi syi p l  n ? Nk  p w  t  k wl n  n t -  y . Sr  k nd y  k nk -  k  f  w  p w  ty  àn  sl y g b t y  n k l . N t , y  dr -  se m  y k , p  n h f  s  y m  n pi n k n k .

Pi pi t  3: Y  p k nyah  n p i kw sy k  w rk !

1. Adama s  p  sahki s  m  s ?
2. Adama s -  p  ty  yo ñ gb s  ty , s  m  à yo?
3. Y  n n  s  m  Adama y  ty  y m  y m  t n ?

K rn le: Yabil s  àn  Adama s  k  w k  sah n k  y 

Yabil s -  ñ sy  p  t , ny n -  m  n peke s , k  m  n peke s . K p ah p  Yabil s  syeh ku. À ne ah! K h k  t  y  m  y , p  l k b  w n  n h t  m  f . À t nt  m  Adama s  ty . À y h le à k  ne à p , p  k  w k  sah n k  y . Yoh n  ye n k  ty  y  d . K p ah-  yo Adama s  ty , à ne Yabil s  syeh-  k  ku n k n k .

Adama s  yuku à ky  Yabil s  k te, à ky  yo ñ ty  nk  ñ t n -  p  p  ty ; k p ah p n  s k -  p l . Yabil s  n k  s m r k  y  m  ñ ty . À ne: "N  k d , á n h w  di? Y n  àn  n np r  m  w  ty  s mes . N t  k y ahl  y n  n f  n pu no n np r  y ."

Nk  à ye p  tir m  m  d  n k  s k ; Yabil-  k  p  ñ p d  Adama ty l ; à mó p b  ty p n  p  dyah. Nk  p b -  d r  ty  p l  p  t  p  ty . Adama s -  s pi p l  noh, à mó à syah ne Liy l -  k  f  syi, k p ah t  yah-  m  w h nt n le.

P pi ye w k  sah n k  y  s  w . N t  p b -  d r  n  p  s k , k p ah se k  s k  de n n l  s ?

Pi pi t  3: Y  p k nyah  n p i kw sy k  w rk !

1. Adama s -  p , s m r k  n  m  Yabil s  m  ñ ty ?
2. Yabil s  ny n -  peke s  m  à yo?
3. Yabil s  ne, Adama s  ye p  tir m  p  s ?

7. Mé ye ne npi n milki sē ñkàh yō.
8. Wáh ñ ne n yah, ñ tyi náh n yíló ñ ne.
9. À tíki le npi pâh yah.
10. Sènpedí me n syibí le n pi.
11. Syó me yí le n gbí kwey ne.
12. Pípír me fwòmònséki le n ye.
13. Pè n po n po séngbō le.

Kàrnóle: Adama sú kí kõlì dyâhlé pëbí dyah

Adama sú ànê Yabil sú wẽ welo noh, pè kè wekí sah nükú yō. Képah sôkô, Adama sú Yabil sú kõ syibile, à syi ñ yam syibí pi. Nükúnükú, pëbí tyípíni tó náh fẽ n sôkô n de sê dé. Adama sú kí sè dyah.

Ñte yòkóó, Adama sú tó tyí tê-ñsah náh me wé. Képah à fyâh. À tyah n syeh n mõ óle. Yabil sú tó kí mó Adama sú fôh ké sôkô. Adama tó ye se mó tõ ñ pó pi karkú te këtènpìkì yóñó sôkô. À náh yípîle n dwe, fóó yí nónó-á me yéh yéh.

Kăh pi sê, nyeh pló pló yísyó sô me Adama sú tyí. Sépi ó ye à kí fẽ põ tẽ ñ sen yí. Ñké tê-ñsah náh tõ sô me ñ tyí pólle. Ñte yâm-à sytki ney yō, à n tyah kõlì dyâh kõnóle.

 Pi pi tò 1: Kwâh nê me? Yé yí nôpi pi pi tyi wârkî!

❖ légbôkí → Légbôkíle, sôlô n de kë sôkô.

1. kwlèy; 2. kwlo; 3. kwnókì; 4. kwní; 5. lékwró;
6. nènkwnì; 7. sékwlo

 Pi pi tò 2: Welo pëplô yah n wilki, n dah mõ wrónô sôkô, ñ té wâl nôpi wârkî n tû!

1. Päh pé pnô fel, pnë náh
me sê	* sah, wilki, sôkô
2. Wâh pléynë n yíni, à to
po sôkô	* fni fni, yíki, y-re
3. Mâh klôy wilki, plôplô
wû sôkô	* wahki, dûkûrî, yâhkî
4. Yâh Flôndî nê tôkô,
à _____ n fnë.	* nyehle, pleno, fnë
5. Wrénkñô ó tyí ye no
tyí, pâh dirí kô ñkê á yô.	* áwo, pèkè, sye
6. Ayâh lékwró _____, á
fârkô kwô.	* twah, kyeh, tôkô
7. Wâh de á wòkô, á
pnîno _____ dwe.	* kwlè, kwlo, yukuri
8. Mâh à ye, à _____ yémno
óle n mõ.	* à, pè, ñ
9. Yâh dibi sah, yé kí
n _____ knô knole.	* tôkô, kâhkì, yòhkî
10. Wâh kí pû sah, à
kí _____ muku pnéy.	* mî, mi, suke

	--	y	w	l	n	r
k...						
m...						
n...						
p...						
s...						
t...						
w...						

Sépi pól sɔkɔ, Adama sú tyí yòbènɔrì sò më: Yabil pëbì nòpi sò sê yó të syi ñ wòkòtān tyí, té pè náh ñ pó kɔ. Adama sú dyó-á pɔ to kɔ képahle, à ne áh! Syáh-á pɔ yīne ñwòwpíkile. Kɔlì mè-á kì de nénpó!

✍ Pi pi tò 3: Yé pikinyahnɔ nòpi kwósyíkí wârkı!

1. Tir nê më Adama pi ñ pôle té sè tye?
2. Yî nónó më Adama sú kì fẽ we yãm?
3. Wóró sɔ më, Adama sú dyah pëbì kɔlulé?

Kwónó 9: T᷑nyahnołe

Pi pi tō 1: Wələ pèplə yah n wilki, n dah mō wróno sɔkɔ, ñ té wāl nópi wārkı n tū!

1. Sw_ _sokɔ ye y_ ke n wil. ★ āh, ε, ð, oh
2. K_ kì ye ky_ n sε. ★ ēh, i, ðh, ò
3. Á kyāh t_ le n p_ ★ i, é, o, ð
4. Yār n_ sèmòkòdyìkì vy_. ★ āh, e, ēh, ɔ
5. Lés_ ye p_ pāhkì pi. ★ ε, ī, ð, ū
6. Tir sáhn_ pl_. ★ ε, o, ɔ, ð
7. Sy_ nó se á syāh p_? ★ āh, ī, eh, ē
8. Yāhk_ tyí n_ ñ tyít. ★ i, ī, ð, ɔ
9. Sèw_ bì swāh kw_ mɔ. ★ āh, éh, è, ɔ
10. D_ bí w_ wah. ★ e, ē, i, ī
11. Píny_ nɔ fōnfō tnɔ y_. ★ ah, ð, oh, u
12. Ñ kl̄s y_ m_ ple. ★ āh, èh, ε, ù
13. Pāh ne y_ r-á wil k_ kí. ★ ā, ēh, ī, ðh
14. Á wil my_ tn_. ★ āh, èh, ð, ɔ
15. S_ ré p_ nó ple. ★ i, ī, é, ð

Kwónó 13: T᷑-nk̄ sètyahlə tēnnə Sníntyahnołe sètyahlɔłe

sah	↔	swah	pε	↔	pne
s		sw	p		pn
pah	↔	pwah	sekì	↔	snékì
p		pw	s		sn
s̄	↔	sl̄s	d̄	↔	dr̄
s		sl	d		dr
t̄s	↔	tl̄s	p̄o	↔	Pr̄o
t		tl	p		pr

Pè kéte gbɔpɔ fwɔ pnénpné. — Pi mε n yuku flɔ wú-ńsah. — Wonpir pān mε yōyō, sley náh kè de. — Wukmɔ mnɔ dwe lésló kō yīnnə. — Dí wóró gbām sró dwe. — Pni yāmpu pɔ yòh.

	--	y	w	l	n	r...
d...	dan	dye	dwe	dlo		dro
f...	fan	fye	fwo			
gb..						

— tyí wələ nōpile, — yuku dírí kō ñmō yō! Té yo
— tyí ne — fikì-á fe péwɔle; — kí — yah dyi
péwɔ yah sɔkɔ, — kí — wilki fékénóle.

Áh, no sò we ne dírí pí pí tè-á, té — képah yo
nyāh sɔkɔ, tíkí de pé sɔkɔ. — pól sò pī ne sènpítè-
á —. — me — tíkíle n pí. — pí s̄e, — pól vi. —
nukú kè tyé képah yō.

Kõlì tè wō ye tyé képah yō, ñte Yabil wōnsyinɔ ye
tɔ wū...

Pí pí tɔ 2: Yé píkinyahno nōpi kwósyíkí wārk!

1. Sō me no sɔkɔ nónukù yuku yo Adama sú tyí?
2. Adama sú-á wələ nōpi noh pō tyé s̄e, sō me à pí?
3. Kõlì mè-á tyé képah yō, ñte tir nē tɔ wū Adama sú tyí pí pí tène?

Pí pí tɔ 2: Wələ wah, nónó-á yñne
wārkíntelnɔle ànê nónó-á yñne kõlínóle!

1. Wâh nê pɔ ne n to npi, kē dyàh tẽ.
2. Kyɔmì nō pí nō ple kal névi le.
3. Káh Liyel dyàh le n tẽ tir le n pí?
4. Nép̄j n ne n yah yôtah ó le n wε.
5. Sènpidí me no le npukubi n yíi n pnε.
6. À náh tir le n pí ñ fɔkɔ sō n yíi ñ k̄e ne.
7. Á n pí pé le n kō ñsô yñn ne.
8. Névi-à n kah n mi n kah, kè ñ ne npre.
9. Á n yɔkɔ n de n kō tysi sɔkɔ, á tyí yō le?
10. Wàh kí s̄o npi s̄o, ñ yō náh n wil n pi kē sɔkɔ.

Kàrnóle: Pəbı tókónpɔnɔle Yabil dúbípú tyí

Pí pí tɔ 1: Yni slɔ wələ nónó-á yah kwłɔ
sèmirkì sɔkɔ, yé sè dah mō!

No ye tyah Yabil kõnó mène n yāh n kō. — kélé n yāh
n kō sètìn sò pópó, Yabil pəbı pō kè wε

noh. Pεbı nōpi-á pɔ kɛ noh s̄e, __ tɔkɔ pɔ Yabil sú tyí.

Pεbı-á pɔ wεkı mɔ, Yabil sú t̄-n̄sahle __ kɔ. __ Yabil sú syah ne yõ se tɔ me kɔnt̄enó tyí nı? Yabil sú ne è! Tir n̄ se pı nı? __ mε __ syah ne, __-á kɛ p̄i kal __ le. Ñk̄ w̄n̄ n̄t̄e tyí-á __ w̄anne, p̄o n̄t̄e tɔ tyí mó __ p̄ole. Ñk̄ w̄n̄ n̄t̄e se kı f̄e yahle __ w̄n̄ yõ, té kı tɔ p̄o n̄t̄e t̄ __ p̄o syi nı?

Képah sɔkɔ Yabil sú ne é, pé dám, s̄ɔ se té p̄e núkú yáhkì mè kɔ kām s̄e nı? Pè mó __ syah ne s̄ɔ-á __ kɔ kām pı kélε, s̄e-á __ tɔ kɔ kām tyah kélε. Ñk̄ __ dám náh tɔ __ le, __ káh tɔ s̄enkɔ yo yah pé tyí p̄olle. Ñk̄ kɔ-á __ pépile n ko núkúnukú t̄ene. __ pé dyah pé dérí tyípíni p̄olle; tahbı-á se mε pɔ wil Yabil yõ té. __ yãm tãn se kı tɔ f̄e kõnkõle n pı nénpó nı?

Képah t̄ sɔkɔ wεlɔ nōpi Yabil sú fɔkɔ fil.

gbile. — À ne pé gbáhkì-á mε n vı. — Áyâh s̄ò mε, tir mè náhkì vı. — Yáh nolε n yah, vye náh péle. — Pépi tyí kı pé syi kal yépile. — Ñmɔ-á mε, képah ȳnnε yār kı vyo náhnáh. — Kàh mε s̄e, gbi mε yé tyí. — Kwâh n̄ ȳn̄ mε á pɔ n̄v̄ne? — Yépi pı dùkù kı yé gbekı.

📖 **Kàrnóle:** Adama sú tókónkyıncıle pεbı yí

✍ **Pı pı t̄ 1:** Yni slɔ wεlɔ nónó-á yah kwłɔ sémirkì sɔkɔ, yé sè dah mɔ!

Adama sú-á képah yo, no sɔkɔ nénúkù mó __ syah ne __ pı s̄enp̄it̄ene, képah se __ kɔ __ pɔ n wεkı s̄e __ tyí nı? __ kı syáh syah, __ kı kélε __ w̄ekı ne __ s̄enp̄irule, nònó sɔkɔ-á kélε __ tyí.

__ kı se mε fyåhnóle, __ yo dal mɔ pé syah ke. Ñk̄ wεlɔ nónó dùkù-á __ pɔ n wεkı yò, __ mε __ gblɔy p̄i, __ náh __ t̄ dùkù yo n pi p̄olle. __ mε n wòkò tãn p̄o tyí, n̄-á syi __ wòkò tãn kyile, __ kı kyı n p̄ole n yah n kɔ t̄ tyí!

Adama sú-á wεlɔ nōpi noh pɔ tyε s̄e, __ p̄i ne pah kı dírí pı nk̄ne, __ náh n ple n pi. N̄-á yo

Kwónó 12: Yni slɔ wələlə 2

Máh sɔkɔ, mé n̄ kósē we.

máh

Máh	sɔkɔ,	mé	ní	kósē we.
Wáh	sɔkɔ,	á	á	kósē we.
Wăh	sɔkɔ,	à	n̄	kósē we.
Áyáh	sɔkɔ,	á	á	kósē we.
Yáh	sɔkɔ,	yé	yé	kósē we.
Păh	sɔkɔ,	pè	pé	kósē we.

Mâh sɔkɔ, mé k̄ n̄ k̄sē we.

Mâh

Mâh	sɔkɔ,	mé	k̄ n̄	kósē we.
Wâh	sɔkɔ,	á	k̄ á	kósē we.
Wăh	sɔkɔ,	à	k̄ n̄	kósē we.
Áyâh	sɔkɔ,	á	k̄ á	kósē we.
Yâh	sɔkɔ,	yé	k̄ yé	kósē we.
Păh	sɔkɔ,	pè	k̄ pé	kósē we.

Máh n̄ k̄ pólε, á n̄ v̄l. — Săh p̄o, mé s̄e t̄ε. — Wáh m̄e
gbô, k̄e pl̄e. — Păh n̄ yo, á núkú n̄ gbo. — Mâh yéñwó t̄ε,
m̄e k̄i n̄ wil vyâh. — Wăh n̄ we, à gbo sɔkɔ. — Păh k̄i p̄o,
á k̄i syâh tyah. — Săh p̄i d̄o, s̄e gblóvyâhrílε n̄ p̄i. — Sépi
se yépi n̄ yah n̄ k̄? — Áyáh t̄o p̄i t̄ε, n̄ wil k̄i v̄l. — Wăh
k̄e p̄i pl̄e, m̄e k̄i à sar. — Wâh á sú yóré noh, á k̄i p̄i pi

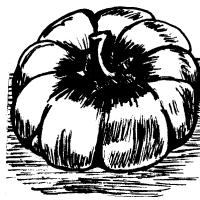
↗ Pi pi t̄o 4: Yé píkinyahno nópi kwósyíkí wârk!

1. P̄ebi-á p̄o k̄e noh n̄e Yabil-á k̄i de Adama tyí, s̄ő me p̄e p̄i?
2. Yabil sú-á t̄e-nsahle p̄ebi k̄õ, s̄ő me p̄e yo n̄ tyí?
3. Kû me s̄õ p̄ebi n̄ yah n̄ k̄ Adama sú tyí?

Kwónó 10: gb

bɔ̄ ye	↔	gbɔ̄ ye
bɔ̄		gbɔ̄
b		gb

Mé pwàh tū **gbélkélé**. — **Gbìntò** ye pè n soko. — **Gbékí** náh plé wénpirlé. — **Gbām gbām** ye **gbɔ̄** nópile. — Mé n yuku **gbô**. — Kèwoko yah **gbíní** yíku .

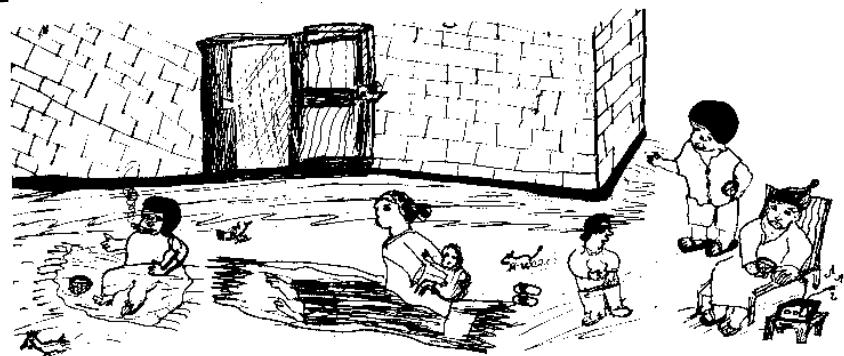
Pi pi tò 1: Wélo wah, nónó-á yñne wárkíntelnóle ànê nónó-á yñne kõlìnóle!

- 1 Mé me lésyí le ngbo man ne.
- 2 À kí npo n pi íngbó le.
- 3 Pè me gbisyiki le n tū no yō.
- 4 Ñ sú n yah le légbókí le n yah.
- 5 Nô kí n po n pi gbìntò le.
- 6 Ñ piri yègbí kí n sú npi.
- 7 Pè gbíkí le n kám man ne.
- 8 Túkù fíngbô le n kó.
- 9 À n wil no le núku le.
- 10 Ngbò le, pè sépye le nkõ kòkì ó le.

de ké soko. Pebi-á yo ne à pò pé kō pé pôle à mó tokó ñ kyile. Képah yóntenó náh, Yabil sú me ñ syi soko.

Adama sú-á képah noh sé, ñ fokó sónó vye fëki. À ne nké kõlì mè-á kí wú kõlì dyâh mè yah, pé náh kè dyah n pi. Pè kó pépi wòkò tân tó kyí tè syi té yahle ñ pò kõnóle ni?

Adama sú-á képah sō sé, à nukú yuku tokó kyí pebi tyí. À kyí pè syah ne s̄ se pè yo Yabil sú tyí ni? No me ké dùkù yo ñ tyí. À ne, ɔɔɔ, képah náh tah. Ñké nyah-à sō peke sō, ni -á ké syibule kè. Ñte kõlì sán se kí fē dyah té kí kõlì dyâh sah ni? Pépi wòkò tân kyí nê-á lésö pè tè syi, ñmɔ pò-à kí we, Yabil sú kõlì dyáhnó náh me tah péwo tyí.

Pi pi tò 2: Yé píkínyahnó nópi kwósyíkí wárki!

1. Tir nê me Yabil sú wíngki kyí pi Adama sú gbô?
2. Adama sú-á Yabil sú wélo noh sé, kè pi sō ñ tyí?
3. Kû me pebi syi Adama súpi tyí, té yahle ké pò kõnóle?

11. Dibí _ ò náh kélé, _ ó tò ye.
 12. Náhnáh _ àn ye _ élé.
 13. Kyí flo _ okó; _ urí me n pi!
 14. Lésyí _ õ me kò _ òsi.
 15. Gbínó me _ õ sò _ ò.
 16. Ví me _ àn _ ò.
 17. À flo _ óhnó _ àh.
 18. Ñ _ àh sè _ òlò.
 19. Gbí me n _ òle n suke.
 Myèh me n tókó.
 20. Pi me _ àrlé n _ ò.
- * m, p, sy, t
 * k, p, t, y
 * s, sy, t, v
 * gb, k, p, py
 * b, k, t, v
 * f, y, s, s
 * l, k, s, w
 * b, my, s, vy
 * k, m, n, y
 * p, sy, vy, y

Kàrnóle: Yabil sú me n yah n kò wékínwìl-ñsahle ké sòkò

Wélo nópi nóhnteno náh, Yabil sú tẽ n fókóle n sò pòpó, té no syah ne è! Pé no, pè ye pé tir mè tókó yárr. Ñké gbi-á me pé tyí, lénò mó me péwó tyí. Pè kó we ni?
 Nàr-à á yò sòkò, sebe sènsukúrí n fè á yò min n kye; képah -á pi yí mène péwó tyí.

Ñké pépi nté-à sò me péwó wil myèh we yí mè sòkò, päh náh kí gbi syi péwó kò; ñte sò, kè yahle té kán pi péle.

Ñte képah fyé yò, sèmin-à so wé tyí sè n fè sòkè yò. Ñké gbàn nínì-á fónfó gbò nukú yò; ñte pé kengbo-á me Adama sú káhkì sòkò; gbékí fyé náh fè pé tè pé n gbal n pi pólle.

Ñké Yam nê-á péwó sòkò, Adama sú ó tyí-á ké syibule; képah-á à pò Yabil ni pé tyí, pé yahle té yo ñ tyí ne pe-á me Yabil tyí; ñte ké di náh mo, pé Yam pò yuku pé yò; kah pi sè, Adama sú tò mó yahle syibule pé kóñole; ñte péwó se pyé n ku képah yinne ni?

No mó à syah ne: Kàh me pi sè, gbi-á me ñ tyí; ñte à gbah tè pépi pò yah pé kò lée, kè mó tyé. Pépi se yo kí fè tekí yí nínì sòkò ni?

Kàrnóle: Yabil sú kyi wil Adama sú tyí kòlì dyáhnó tyí sòkò

Pebi-á képah yo sè té yuku sòkò, Yabil sú mó yuku nivinì tè tyí à wíngki sòkò Adama sú tènné. À ne pé kyi ké yah yo ñ tyí à pò pebi pólé pé kò kè mó tyé. Té yòkóó à náh pí ne nyàh-á pé woh n yuku gbí yòhnì-ñsah. Vyah ó ye sò Adama sú n wékí té gbógbó, pò náh me ñ tyí pólle.

Yabil sú kyi ké yah yo Adama sú tyí kéné niviné sè. À ne ñké ah! Tir mè-á me yini tè nyah sòkò, péwó vyah-á

Pi pi tò 2: Yé píkínyahno nópi kwósyíkí wãrkí!

1. Gbì me nê tè tyí, pèbì ànê Yabil sú wró?
2. Yabil sú ne: nàr-à à yõ sôkô tir nê n pi álé?
3. Pèbì Yabil sú syah ne, pé náh fë n tekì yî nínì sôkô, yî nónó me?

Kwónó 11: v, vy

v̄ ye
v̄
v

vyāh ye
vyāh
vy

Á se me á vi sah?
Dípír klâ yòhkì viki.
No me fílkìlè n viki.
Vì me dò kwil sôkô.

Vye náh plε.
Dí mè vyâhsenóhkìlè n pi.
Yèvyâhri pínó sôkô ye
lékâm n we.

Pi vyó vyë koh palle.

Pi pi tò 1: Wélo pèplô yah n wilki, n dah mo wróno sôkô, n té wâl nópi wãrkí n tû.

1. Ví n _okô _âmne.	* b, k, t, y
2. Á náh _i yo dé!	*gb, v, vy
3. Tâbál me _àm.	* b, l, sy
4. Flóndí me _ehlë n _ë.	* f, ny, my, py
5. Dí _âh kâh _o.	* b, gb, n, vy
6. Sú_ár me _ísyí.	* k, ky, s, sy
7. Sèswâlô me _óré _ah.	* n, p, t, y
8. Ney _áh me _ô.	* gb, n, my, v
9. Sènpi dí me _ibile n _i.	* sy, t, p, vy
10. Á piri se me n _o?	* fy, gb, s, y